

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, dnia 10 czerwca 2015 r.

BKO-I-0941-2-7(7)-BW-MPo/14/15

Idn. M04

Pani
Bożena Gabryel
Prezes
Śląskiej Fundacji Wspierania
Przedsiębiorczości
ul. Zwycięstwa 36
44-100 Gliwice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w dniach od 1 do 5 grudnia 2014 r. w Śląskiej Fundacji Wspierania Przedsiębiorczości (ŚFWP), z siedzibą przy ul. Zwycięstwa 36, 44-100 Gliwice (KRS: 0000040246). Miejscem kontroli była siedziba Fundacji.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: Gospodarowanie środkami Funduszu Rozwoju Przedsiębiorczości przez podmioty, którym powierzono środki uzyskane na podstawie umowy pożyczki pomiędzy Międzynarodowym Bankiem Odbudowy i Rozwoju, a Ministrem Pracy i Polityki Socjalnej w ramach realizacji projektu „Rozwój Małej Przedsiębiorczości TOR#10”
- okres objęty kontrolą: 2013 rok.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie § 5 ust. 1 lit. f umowy z dnia 13 maja 1996 r. zawartej pomiędzy Ministrem Pracy i Polityki Socjalnej, a Fundacją. Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny Biura Kontroli Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w składzie: Beata Wrześniewska, główny specjalista oraz Marcin Powężka, główny specjalista - na podstawie

upoważnień o numerach: BKO-IV-0150-203-KW/14 oraz BKO-IV-0150-204-KW/14 z dnia 25 listopada 2014 r.

Mając na uwadze ustalenia wynikające z przeprowadzonych czynności kontrolnych, analizy zebranych dokumentów i przedstawionych wyjaśnień, oceniono pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości sposób gospodarowania przez Fundację w 2013 r. środkami powierzonymi na podstawie ww. umowy. Na powyższą ocenę składają się następujące ustalenia kontroli.

I. Ustalenia dotyczące zgromadzonych środków FRP (TOR#10) przez Fundację:

1. Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. **kapitał FRP wyniósł 1.017.567,39 zł** (tj. 402.719,60 zł + 614.847,79 zł)¹. Kontrola wykazała, że Fundacja nie przeznaczała przychodów uzyskanych z odsetek od udzielonych pożyczek FRP na powiększanie kapitału FRP, w związku z pismem MPiPS z dnia 11.05.1998 r.², zawierającym zgodę na warunkowe zaliczenie w przychody Fundacji odsetek od spłaconych oraz przyszłych odsetek, naliczanych z tytułu udzielonych pożyczek FRP.
2. Według wyjaśnień Pani Prezes Zarządu, w związku z pismem DRP w MPiPS z dnia 28.12.2005 r. potwierdzającym zakończenie projektu TOR#10 i własność kapitału FRP³ (otrzymanym w odpowiedzi na pismo nr ŚFWP/2004/2005 z dnia 21.11.2005 r. ws. potwierdzenia własności kapitału pożyczkowego FRP), organizacja rozpoczęła przekazywanie na pokrycie kosztów działalności OWP środków stanowiących kapitał początkowy FRP (w kwocie 1.222.390 zł⁴). Koszty prowadzenia FRP/OWP na dzień 31.12.2013 roku wyniosły 1.563.669,62 zł (w tym 1.543.387,83 zł na dzień 31.12.2012 r.)⁵.
3. Finansowanie działalności OWP ze środków FRP stanowiło zmianę przeznaczenia tych środków, a tym samym naruszało zapisy § 2 i § 5 ust. 1 lit. a umowy z dnia 13 maja 1996 roku. Niepowiększanie kapitału o bieżące odsetki stanowiło natomiast naruszenie §11 ust.2 Regulaminu FRP.

¹ Zestawienie finansowo-księgowe do konta 845 „Fundusz Rozwoju Przedsiębiorczości” za okres 01.01-31.12.2013, zestawienie f-k do konta 802 „Fundusz rezerwowy” za okres 01.01-31.12.2012, Bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2013 roku.

² Pismo nr TOR X/1731/98/aut z dnia 11.05.1998 r.

³ Informacja z dn. 04.12.2014 r., pismo nr DPR-LA z dn. 28.12.2005 r.

⁴ Zestawienia f-k do konta 845-1 „FRP fundusz podstawowy” i konta 845-3 „FRP/K fundusz podstawowy” za okres 01.01-31.12.2005.

⁵ Koszty prowadzenia FRP wykazano wg rodzaju na kontach zespołu 4.

II. Gospodarowanie środkami FRP (TOR#10) przez ŚFWP w 2013 roku:

1. W dniu 26.04.2000 r. Fundacja zawarła umowę o prowadzenie rachunku bankowego FRP z Gliwickim Bankiem Handlowym (późniejszym Bankiem Zachodnim WBK SA). Saldo rachunku na dzień 31.12.2013 r. wyniosło 1.687,77zł.⁶ Ponadto, na dzień 31.12.2013 r. na lokacie utworzonej ze środków FRP w Banku Zachodnim WBK SA, znajdowało się 42.799,73 zł. Tym samym łączna kwota środków FRP zgromadzonych przez Fundację na rachunkach bankowych na koniec 2013 roku wyniosła 44.487,50 zł.
2. Ewidencja finansowo-księgową funduszu była prowadzona w komputerowym systemie finansowo-księgowym pn. „SYMFONIA finanse i księgowość”. Ewidencja za rok 2013⁷ dotyczyła:
 - a) operacji dokonywanych na rachunkach bankowych, wykazanych na kontach o numerach:
 - 130-1-10 „Bieżący rachunek bankowy” FRP - z saldem na dzień 31.12.2013 r. w wysokości 1.687,77 zł,
 - 131-1-1 „Rachunki bankowe lokat” - z saldem na 31.12.2013 r. w wysokości 42.799,73 zł,
 - b) spłat kapitału FRP, zaewidencjonowanych na koncie 245 „pożyczki udzielone z FRP” (spłaty kapitału) w wysokości 44.051,02 zł,
 - c) przychodów uzyskanych z tytułu udzielonych pożyczek FRP - na kontach:
 - 760-13-2 „Odsetki...” (regulaminowe) – z sumą zapisów na 31.12.2013 r. w wysokości 6.283,43 zł,
 - 760-13-3 „Odsetki z przeterm. wpłat” (karne) – z sumą zapisów na dzień 31.12.2013 r. w kwocie 21.165,44 zł
 - 246-1 „R-ki z poż. z tyt. opłat manipulac” – z sumą obrotów na dzień 31.12.2013 r. w wys. 2.100 zł.

III. W Fundacji obowiązywał regulamin wewnętrzny. W regulaminie określono: maksymalny okres spłaty pożyczki na 36 miesięcy, maksymalnie 3 miesięczny okres karencji w spłacie pożyczki, oprocentowanie pożyczek w wysokości pomiędzy 8% a 10% oraz minimalny wkład własny jako 20% wartości przedsięwzięcia.⁸ W regulaminie nie określono maksymalnej kwoty pożyczki. Ponadto, organizacja otrzymała zgodę Dyrektora Departamentu Funduszy (pismo z dnia 20 sierpnia 2007 r.) na dostosowanie używanych przez

⁶ Umowa z Gliwickim Bankiem Handlowym, Aneks nr 1 do umowy rachunku bankowego FRP, wyciąg bankowy nr 10/2013 z dn. 31.12.2013 r. dot. rachunku FRP prowadzonego w Banku Zachodnim WBK SA w Gliwicach.

⁷ Odpowiednie zestawienia finansowo-księgowe za okres 01.01-31.12.2013.

⁸ Regulamin wewnętrzny z 2013 r.

Fundację regulaminów i procedur do warunków występujących w pozostałych działających w Polsce programów pożyczkowych dla małych i średnich przedsiębiorstw.

IV. W 2013 roku w organizacji funkcjonowały wymagane prawem organy, a osobą odpowiedzialną za utworzenie FRP była Prezes Zarządu Fundacji⁹. Specjalistę finansowego zatrudniono na umowę o pracę od dnia 01.10.1996 r. (co było zgodne z Regulaminem FRP).¹⁰

V. Ustalono, że w 2013 roku organizacja udzieliła czterech pożyczek FRP na łączną kwotę 70.000 zł. Przyznano pożyczki w kwotach: 30.000 zł, 10.000 zł, 10.000 zł oraz 30.000 zł, przy czym środki 1 pożyczki w kwocie 10.000 zł zostały wypłacone w 2014 roku (w ramach drugiej transzy pożyczki).

VI. Komisja Pożyczkowa działająca w Fundacji została powołana w dniu 10.07.1996 r. W 2013 roku w skład Komisji (zgodny z Regulaminem FRP) wchodziło 5 osób, w tym Prezes Fundacji, przedstawiciel powiatowego urzędu pracy w Gliwicach oraz przedstawiciel Regionalnej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gliwicach.

VII. Organizacja nie sporządziła opinii biegłego rewidenta o wynikach badania bilansu i rachunku wyników FRP za 2012 rok. Według wyjaśnień Pani Prezes ŚFWP, nie wymagała tego ustawa o rachunkowości (fundusz nie posiadał odrębnej osobowości prawnej, gdyż był on komórką organizacyjną Fundacji).

VIII. Organizacja przekazała do MPiPS sprawozdania kwartalne z działalności FRP prowadzonej w 4 kwartałach 2013 roku w dniach: 22.04.2013 r., 19.07.2013 r., 21.10.2013 r., 23.01.2014 r., (w kwietniu, lipcu i październiku 20 był dniem wolnym od pracy, termin przekroczone za IV kwartał 2013 r.) co oznacza, że 1 sprawozdanie zostało przekazane po terminie wskazanym w Regulaminie FRP (tj. po upływie dwudziestego dnia miesiąca następującego po zakończeniu kwartalnego okresu sprawozdawczego). Ponadto, w toku kontroli Fundacja przedłożyła korekty sprawozdań sporządzone za IV kwartał 2012 i 2013 roku¹¹. Analiza korekt wykazała, że na dzień 31.12.2013 r.:

⁹ Uchwała NR 1/96 Rady Fundacji z dn. 23.04.1996 r., umowa o pracę Dyrektora FRP z dn. 04.01.2012 r.

¹⁰ Umowa o pracę specjalisty finansowego z dn.01.10.1996 r., zakres czynności specjalisty z dn. 03.10.1996 r.

¹¹ Sprawozdania kwartalne za 2013 r., pisma potwierdzające nadanie sprawozdań do MPiPS, korekty sprawozdań na dzień 31.12.2012 i 31.12.2013 r.

1. Liczba zainteresowanych pożyczkami (w poz. 1.1 sprawozdania) wyniosła 1678 osób, co w porównaniu z liczbą 1.652 osób w IV kwartale 2012 r., stanowiło 26 osób w 2013 roku.
2. Liczba wniosków rozpatrzonych przez Komisję Pożyczkową (w poz. 2.1): 262 w tym 4 w 2013 roku (258 w IV kwartale 2012 r.).
3. Liczba udzielonych pożyczek (w poz. 2.2) wyniosła 164, w tym 4 w roku 2013 (160 w IV kw. 2012 r.).
4. Liczba pożyczek spłaconych całkowicie (w poz. 2.3): 131, z tego 2 w 2013 r. (129 w IV kw. 2012 r.).
5. Kwota udzielonych pożyczek (w poz. 2.5): 2.787.187 zł, z tego 70.000 zł w 2013 roku (2.717.187 zł w IV kw. 2012 r.).
6. Kwota pożyczek spłaconych całkowicie (w poz. 2.6): 2.168.150,00 zł, z tego 21.459,93 zł w 2013 roku (2.146.690,07 zł w IV kw. 2012 r.).
7. Kwota spłaconych odsetek regulaminowych (w poz. 2.7): 614.583,14 zł, tj. 6.283,43 zł w 2013 r. (608.299,71 zł w IV kw. 2012 r.).
8. Kwota spłaconych odsetek karnych wyniosła (w poz. 2.8): 236.654,42 zł, tj. 21.165,44 zł w 2013 r. (215.488,98 zł w IV kw. 2012 r.).
9. Kwota kapitału uzyskanego ze spłat pożyczek (w poz. 2.9): 2.321.716,56 zł, tj. 44.051,02 zł w 2013 roku (2.277.665,54 zł w IV kw. 2012 r.).
10. Przychody z tyt. FRP wykazane w poz. 4.1, w wysokości 4.514.291,90 zł, stanowiły:
 - a) środki otrzymane z MPiPS (w poz. 4.1.a) – 1.222.390,00 zł,
 - b) spłaty rat pożyczek (kapitału) (w poz. 4.1.b): 2.321.716,56 zł, 44.051,02 zł w 2013 roku (2.277.665,54 zł w IV kw. 2012 r.),
 - c) odsetki od pożyczek (regulaminowe i karne) w poz. 4.1.c: 851.237,56 zł, 27.448,87 zł w roku 2013 (823.788,69 zł w IV kw. 2012 r.),
 - d) odsetki od lokat (w poz. 4.1.d): 0,00 zł, jak i w 2013 roku (0,00 zł w IV kw. 2012 r.).
11. Rozchody wykazane w poz. 4.2, w wysokości 4.504.471,80 zł, składały się z kwot:
 - a) 2.787.187 zł udzielonych pożyczek (w poz. 4.2.a), z tego 70.000,00 zł w 2013 r. oraz 2.717.187 zł w IV kw. 2012 roku,
 - b) 1.563.669,62 zł kosztów operacyjnych (w poz. 4.2.d), w tym 20.281,78 zł w 2013 roku oraz 1.543.387,84 zł w IV kw. 2012 roku.
12. Saldo ze sprawozdania za 2013 rok (w poz. 4.3) wyniosło 44.487,50 zł.
13. Suma posiadanych środków na rachunku FRP i na lokacie (w poz. 5): 44.487,50 zł.

14. Wskaźnik spłacalności pożyczek (w poz. 6.3) - ogółem 90,73%, z czego: 88,95% z tytułu spłat rat pożyczek (2.321.716,56/ 2.610.179,35 zł) oraz 98,16% tytułem spłaconych odsetek regulaminowych (614.583,14/ 626.133,00 zł).

IX. Badaniem kontrolnym objęto dokumentację trzech umów o numerach: 4/2005 z dnia 18.07.2005 r., 3/2013 z dnia 27.11.2013 r. oraz 4/2013 z dnia 16.12.2013 r. Ustalono, że:

1. Wnioski pożyczkowe były zgodne z obowiązującymi wzorami i zawierały wymagane informacje oraz załączniki, w tym plan finansowy przedsięwzięcia oraz zostały zaopiniowane przez Specjalistę Pożyczkowego i zaakceptowane przez Dyrektora FRP. Kontrolowane wnioski zostały pozytywnie rozpatrzone przez Komisję Pożyczkową, co potwierdzały przedłożone do kontroli protokoły z posiedzeń Komisji, dotyczące przyznania pożyczek.

W jednym przypadku (umowa nr 4/2005 z dnia 18.07.2005r.) pożyczkobiorca nie rozliczył pożyczki.

W pozostałych przypadkach organizacja przeprowadziła kontrolę dokumentacji potwierdzającej wydatki związane z przedmiotem pożyczki oraz źródła finansowania, jak również przeprowadziła wizytacje w miejscach prowadzenia działalności gospodarczej przez pożyczkobiorców.

2. Umowy pożyczkowe wraz z załącznikami zawierały wymagane dane i były podpisane przez upoważnione osoby. Zgodnie z obowiązującym organizację Regulaminem FRP, maksymalna kwota udzielonych pożyczek nie przekroczyła 20.000,00 USD. Okresy, na które zawarto umowy nie przekraczały 36 miesięcy, a prowizja od udzielenia pożyczek wynosiła 3% i każdorazowo powiększała koszty operacyjne. Wkład własny w wysokości min. 20% wartości pożyczki, został określony (kwotowo) we wniosku o pożyczkę. Oprocentowanie badanych pożyczek wyniosło pomiędzy 9 % a 10 %.
3. Zabezpieczenie umów było zgodne z formami dopuszczonymi przez Regulamin FRP. W kontrolowanych przypadkach były to weksle własne in blanco pożyczkobiorcy wraz z deklaracją wystawcy weksla oraz dla umów:
- a. nr 4/2005 z dnia 18.07.2005 r.:
- deklaracją poręczenia podpisaną przez 3 osoby fizyczne;
- b. nr 3/2013 r. z dnia 27.11.2013 r.:
- deklaracją poręczenia podpisaną przez 3 osoby fizyczne;
- c. nr 4/2013 z dnia 16.12.2013 r.:
- deklaracją poręczenia podpisaną przez 4 osoby fizyczne.

4. Spłaty pożyczek nr 3/2013 oraz nr 4/2013 odbywały się zgodnie z harmonogramem. Pożyczkobiorca z umowy numer 4/2005 dokonał wpłaty jedynie 3 rat odsetkowych pożyczki. W związku z niedopełnieniem warunków umowy, wielokrotnych wezwań oraz zawartej ugody, w dniu 14.04.2011 r. wypowiedziano umowę pożyczki i skierowano sprawę na drogę sądową, a następnie, po uzyskaniu tytułu wykonawczego, do egzekucji. W wyniku prowadzonej windykacji pożyczki o numerze umowy 4/2005 w 2013 roku, pożyczka została spłacona w całości.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, za niezgodne z wymaganiami umowy z dnia 13 maja 1996 r. zawartej pomiędzy Ministrem Pracy i Polityki Socjalnej a Fundacją oraz Regulaminu FRP, uznano:

- naruszenie zapisów § 2 i § 5 ust. 1 lit. a umowy z dnia 13 maja 1996 r. poprzez zmianę przeznaczenia środków stanowiących kapitał FRP oraz naruszenie zapisu § 11 ust. 2 Regulaminu FRP dotyczącego powiększania kapitału FRP,
- nieterminowe przekazanie 1 sprawozdania kwartalnego - § 8 Regulaminu FRP,
- niedostarczenie Ministrowi Pracy i Polityki Społecznej do dnia 30 czerwca 2013 r. opinii biegłego rewidenta o wynikach badania bilansu i rachunku wyników Funduszu Rozwoju Przedsiębiorczości za 2012 rok, co było niezgodne z wymogami § 5 ust. 1 lit. d umowy.

W związku z powyższym, zalecam przestrzeganie zapisów umowy z dnia 13 maja 1996 r. oraz Regulaminu FRP w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości.

Jednocześnie zwracam się o złożenie Ministrowi Pracy i Polityki Społecznej informacji o sposobie wykonania zalecenia lub przyczynach jego niewykorzystania, w terminie 60 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

MINISTER
z up.

Iwona Zamojska
Dyrektor Generalny